

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/30/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312233256
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2312233256.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti o maloletú Q. U., narodenú XX.XX.XXXX, bytom u starej matky C. 8, O., v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, dieťa rodičov: matky Q. U., narodenej XX. XX. XXXX, bytom W. nad P. XXX, otca K. X., narodeného XX. XX. XXXX, bytom P., V., XXXX, za účasti starej matky Q. U., narodenej XX. XX. XXXX, naposledy bytom V. 1, P.-P., toho času C. 8, O., o nariadenie predbežného opatrenia - dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, na odvolanie matky a kolízneho opatrovníka proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 30.1.2013 č.k. 16P/401/2012-14 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 25.2.2013 č.k. 16P/401/2012-27, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd výrokom I. nariadil predbežné opatrenie ktorým dočasne zveril maloletú Q. U., narodenú XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti otca K. X., narodeného XX. XX. XXXX bytom P., V., XXXX, výrokom II. uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zabezpečiť odovzdanie maloletého dieťaťa do rúk otca. Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 písm. f) a ods. 2, 4, 5 O.s.p. a § 30 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele vecne odôvodnil tým, že na základe predloženého návrhu a listinných dôkazov sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a keďže mal za to, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov a zároveň si to vyžaduje záujem na výchove maloletého dieťaťa rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto predbežného opatrenia. Súd je toho názoru, že stará matka dieťaťa, v ktorej výchove sa dieťa momentálne nachádza, tým, že odpredala byť v ktorom bývala sa sama vystavila hmotnej núdzi a je dôvodná obava, že nevie zabezpečiť dieťaťu riadne bývanie a preto podľa názoru súdu, i keď stará matka a matka bránila doteraz otcovi v styku s dieťaťom, je predpoklad, že si dieťaťa v krátkej dobe vzhľadom na svoj vek vybuduje citový vzťah k otcovi u ktorého sú predpoklady na riadne zabezpečenie všetkých potrieb a záujmov maloletého dieťaťa. V súlade so znením § 30 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a s poukazom na ust. § 76 ods. 2 O.s.p. súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky povinnosť zabezpečiť umiestnenie maloletého dieťaťa do starostlivosti otca.

Proti tomuto rozhodnutiu v celom jeho rozsahu podala odvolanie matka maloletej, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietne. Argumentovala tým, že súd rozhodol na základe jednostranných a nepravdivých tvrdení otca, maloletá sa so svojou matkou zdržiava u svojej starej matky na C. X v O., nepravdivé a nepodložené sú tvrdenia otca o vyhrážkach zo strany matky ako aj tvrdenie o tom, že sa nevie o vnučku postarať. Zverenie dieťaťa otcovi nebude v záujme dieťaťa, nakoľko otec pôvodne odmietal uznať otcovstvo, o maloletú neprejavoval skutočný záujem okrem poskytovania mesačného

výživného, nevznikol medzi nimi citový vzťah, odňatie dieťaťa by mohlo mať pre jeho psychický vývoj nepriaznivý vplyv, maloletá si vytvorila veľmi dobrý vzťah so starou mamou.

Otec maloletej odvolací návrh nepodal. K odvolaniu matky doručil písomné vyjadrenie, ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Poukázal na to, že uviedol pravdivo dôvody na nariadenie predbežného opatrenia. Matka so starou matkou mu odmietli odovzdať maloletú, neuposlúchli nariadenie súdu, preto podal na starú matku trestné oznámenie, aj exmanžel starej matky podal na ňu trestné oznámenie. Otec maloletej si dal spraviť testy DNA, lebo žili spolu len krátko, matka nemala záujem o zamestnanie, mala nové známosti, nestarala sa o domácnosť. Dcére posielal peniaze, matka mu ju ukázala len vtedy, keď jej niečo kúpil, inak mu v styku zabraňovala, matka navštevuje psychiatrickú ambulanciu, brala si rôzne úvery. Stará matka predala zadĺžený byt v Šali a odišla aj s maloletou na neznáme miesto, otec o nej nemal žiadne správy, stará matka sa nachádza v hmotnej núdzi. Otec vlastní nehnuteľnosť, kde vie maloletej zabezpečiť trvalé bývanie aj slušnú výchovu, je zamestnaný. Stará matka nikde nepracovala, nevidí u nej perspektívu na výchovu maloletej.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu písomne vyjadril, uviedol, že maloletá je fyzicky v starostlivosti starej matky od polovice augusta 2012 bez súdneho rozhodnutia, od januára 2013 a zdržujú na C. X v O., sociálne, majetkové a bytové pomery a úroveň starostlivosti starej matky aktuálne šetrí ÚPSVaR Trnava. K zvereniu maloletej do osobnej starostlivosti rodiča je možné zaujať stanovisko až po vykonanom dokazovaní.

Kolízny opatrovník zároveň podal odvolanie proti výroku II., ktorým mu súd uložil zabezpečiť odovzdanie maloletého dieťaťa do rúk otca a v tejto časti navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť. Odvolateľ poukázal na § 30 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, podľa ktorého ak súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia alebo o uložení ochrannej výchovy alebo výchovného opatrenia, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje v spolupráci s rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a zariadením, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, ochranná výchova, predbežné opatrenie alebo výchovné opatrenie, určeným v rozhodnutí súdu (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“), umiestnenie dieťaťa do tohto zariadenia. Jedná sa teda len o umiestnenie dieťaťa do zariadenia a nie o prípady dočasného zverenia dieťaťa do starostlivosti rodiča. Opatreniu podľa § 76 ods. 2 O.s.p. by malo predchádzať rozhodnutie v zmysle § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. o nariadení povinnosti odovzdať dieťa do starostlivosti druhého rodiča a pokiaľ by neprišlo k dobrovoľnému odovzdaniu dieťaťa, nasleduje postup výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí v zmysle vyhlášky MS SR č. 474/2011 Z.z.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie matky ako aj odvolanie kolízneho opatrovníka bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že obidve odvolania majú základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia podľa obsahu odvolania použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p. s poukazom na § 209 ods.3 posledná veta), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie súd zásadne nariadi na návrh, ktorý musí obsahovať náležitosti podľa ods. 2 tohto ustanovenia.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov, pričom o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov (ods.8 cit. ust.).

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd môže predbežným opatrením nariadiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti koho označí súd. Výpočet možných predbežných opatrení v ust. § 76 ods. 1 O.s.p. je pritom len demonštratívny.

Podľa § 77 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak

- a) navrhovateľ nepodal v súdom určenej lehote návrh na začatie konania,
- b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo,
- c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo 30 od vykonateľnosti rozhodnutia o veci;
- d) uplynul určený čas po ktorý malo trvať.

Predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (ods. 2 cit. ust.).

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, sa môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní je inštitút predbežného opatrenia. Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a zároveň, existencia bezprostredne hroziacej ujmy. Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia nevznikne nepríjemná ujma účastníkovi, teda že ujma povinného nesmie byť nepríjemná výhoda, ktorú nariadením predbežného opatrenia získa druhá strana. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa vyššie uvedeného je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

C. súd zo spisu zistil, že otec maloletej Q. návrhom podaným 20.12.2012, ktorý doplnil na výzvu súdu dňa 8.1.2013 žiadal, aby maloletá Q. bola zverená dočasne do jeho osobnej starostlivosti. Písomným podaním zo dňa 16.1.2013 žiadal, aby súd predbežným opatrením určil styk s maloletou každý nepárny týždeň v čase od piatka 16.00 hod do nedele 18.00 hod. Návrh odôvodnil tým, že stará matka maloletej, ktorá bývala v P. na V. ulici č. X a medzičasom byt na V. ulici X v P. odpredala a odsťahovala sa na neznáme miesto aj s dieťaťom. V konaní OS Galanta 17P285/2012, v ktorom si stará matka požiadala o vydanie predbežného opatrenia a zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti bolo rozhodnuté tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia bol zamietnutý. Matka sa otcovi vyhráza, že dieťa už neuvidí a má podozrenie, že stará matka a matka sa tajne stretávajú v rodine, kde bolo fyzicky ublížené na zdraví maloletej P. I., narodenej XX.X.XXXX dcére matky s terajším druhom, ktorá bola od 30.8.2012 hospitalizovaná v nemocnici v Bratislave. Faktom je aj tá skutočnosť, že stará matka maloletej nikdy nepracovala a taktiež sa nevie postarať o maloletú vnučku Q..

Odvolací súd dospel k záveru, že otec maloletej dostatočne neosvedčil dôvodnosť nároku nariadenia predbežného opatrenia i nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Súd prvého stupňa si bez ďalšieho osvojil jednostranné tvrdenia otca a nariadenie ním požadovaného predbežného opatrenia odôvodnil tým, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov a zároveň si to vyžaduje záujem na výchove maloletého dieťaťa, pretože stará matka dieťaťa, v ktorej výchove sa dieťa momentálne nachádza, tým, že odpredala byt, v ktorom bývala, sa sama vystavila hmotnej núdzi a je dôvodná obava, že nevie zabezpečiť dieťaťu riadne bývanie a preto podľa názoru súdu, i keď stará matka a matka bránila doteraz otcovi v styku s dieťaťom, je predpoklad, že si dieťaťa v krátkej dobe vzhľadom na svoj vek vybuduje citový vzťah k otcovi, u ktorého sú predpoklady na riadne zabezpečenie všetkých potrieb a záujmov maloletého dieťaťa. Odvolací súd sa s takýmto odôvodnením nestotožňuje, nakoľko z neho žiadnym spôsobom nevyplýva potreba okamžitého zásahu súdu z dôvodu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Vzhľadom na to, že pred nariadením predbežného opatrenia bolo dieťa fakticky v starostlivosti starej matky, u ktorej nebol zistený ani preukázaný žiaden dôvod, pre ktorý by nebola schopná zabezpečiť dieťaťu riadnu starostlivosť, keď za takýto dôvod nemožno bez ďalšieho považovať skutočnosť, že stará matka sa aj s maloletou odsťahovala, nebol preto žiaden dôvod na to, aby bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca. Je pritom potrebné prihliadnuť aj na tú skutočnosť, že zo spisu nevyplýva, či medzi otcom a maloletou je vytvorená nejaká bližšia väzba, zohľadniac nízky vek maloletej a skutočnosť, že doteraz bola v starostlivosti starej matky, nie je vhodné, aby za daných okolností bola maloletá okamžite odňatá zo starostlivosti starej matky a odovzdaná otcovi.

Je potrebné dôsledne rozlíšiť, kedy je na mieste okamžitý zásah súdu odôvodňujúci nariadenie predbežného opatrenia, a kedy je vhodné vyčkať na rozhodnutie vo veci samej po vykonaní potrebného dokazovania, v rámci ktorého budú dostatočne zistené a preukázané všetky relevantné skutočnosti. V danom prípade podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka aktuálne sa prešetrujú sociálne, majetkové a bytové pomery a úroveň starostlivosti starej matky o maloletú v konaní sp.zn. 16P/389/2012, v tomto konaní súd na základe vykonaného dokazovania rozhodne o úprave práv a povinností k maloletej, v rámci tohto konania sa pre prípad, že maloletá bude zverená matke, príp. starej matke, môže otec domáhať aj úpravy styku s maloletou, po náležitom zistení, aký je vzťah medzi otcom a maloletou a aké má otec vytvorené podmienky. Z týchto dôvodov preto odvolací súd nepovažoval v tomto štádiu za dôvodné upravovať styk predbežným opatrením.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný, keď nebolo osvedčené naplnenie zákonných podmienok pre jeho nariadenie, v celom rozsahu zamietol.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.